

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 30 czerwca 2022 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 6 i 47 – Prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu – Prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem – Zasady równoważności i wzajemnego zaufania – Decyzja ramowa 2002/584/WSISW – Dyrektywa 2012/13/UE – Prawo do informacji w postępowaniu karnym – Pouczenie o prawach w przypadku zatrzymania – Prawo do informacji dotyczących oskarżenia na mocy krajowego nakazu aresztowania – Prawo dostępu do materiałów sprawy – Warunki wydania europejskiego nakazu aresztowania wobec osoby ściganej znajdującej się w wykonującym nakaz państwie członkowskim – Pierwszeństwo prawa Unii

W sprawie C-105/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Spetsializiran nakazatelen sad (wyspecjalizowany sąd karny, Bułgaria) postanowieniem z dnia 22 lutego 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w tym samym dniu, wydanym w ramach postępowania karnego toczącego się przeciwko:

IR,

przy udziale:

Spetsializirana prokuratura,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos (sprawozdawca), prezes izby, S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi i O. Spineanu-Matei, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu IR – A.O. Mandzhukova-Stoyanova i C. Nedyalkova, advokati,

* Język postępowania: bułgarski.

– w imieniu Komisji Europejskiej – S. Grünheid i I. Zaloguín, w charakterze pełnomocników, podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii, wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, zasad równoważności, wzajemnego zaufania i pierwszeństwa prawa Unii oraz decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko IR w odniesieniu do przestępstw związanych z wprowadzaniem papierosów do obrotu.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Artykuł 5 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC”) stanowi:

„1. Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego. Nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem następujących przypadków i w trybie ustalonym przez prawo:

[...]

- c) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania w celu postawienia przed właściwym organem, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zagrożonego karą, lub, jeśli jest to konieczne, w celu zapobieżenia popełnieniu takiego czynu lub uniemożliwienia ucieczki po jego dokonaniu;

[...]

- f) zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania osoby w celu zapobieżenia jej nielegalnemu wkroczeniu na terytorium państwa lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie o wydalenie lub ekstradycję.

2. Każdy, kto został zatrzymany, powinien zostać niezwłocznie i w zrozumiałym dla niego języku poinformowany o przyczynach zatrzymania i o stawianych mu zarzutach.

[...]

4. Każdy, kto został pozbawiony wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo odwołania się do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem.

[...]”.

Prawo Unii

Decyzja ramowa 2002/584

4 Motywy 5 decyzji ramowej 2002/584 brzmi następująco:

„[...] W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych, w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku [ścigania] w sprawach karnych, stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania [...]”.

5 Artykuł 1 tej decyzji ramowej stanowi:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją [nie prowadzi do zmiany] obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 [TUE]”.

6 Zgodnie z art. 6 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej wydającym nakaz organem sądowym jest organ sądowy wydającego nakaz państwa członkowskiego właściwy dla wydania europejskiego nakazu aresztowania na mocy prawa obowiązującego w tym państwie.

7 Artykuł 8 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Treść i forma europejskiego nakazu aresztowania”, przewiduje:

„1. Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje, podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku:

a) tożsamość i obywatelstwo osoby, do której skierowany jest wniosek [której dotyczy nakaz];

b) nazwisko i imię [nazwę], adres, telefon i faks oraz adres e-mail wydającego nakaz organu sądowego;

- c) dowody istnienia podlegającego wykonaniu wyroku, środka zabezpieczającego [postanowienia o tymczasowym aresztowaniu] lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny, a wchodzącego w zakres [stosowania] art. 1 i 2;
- d) charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa, szczególnie w odniesieniu do art. 2;
- e) opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę, której dotyczy wnioski [stopień udziału w popełnieniu przestępstwa osoby, której dotyczy nakaz];
- f) orzeczona kara, jeśli istnieje prawomocny wyrok, lub skala przewidzianych za to przestępstwo kar w świetle prawodawstwa wydającego nakaz państwa członkowskiego;
- g) jeśli to możliwe – inne skutki przestępstwa.

2. Europejski nakaz aresztowania należy przetłumaczyć na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Każde z państw członkowskich może, w chwili przyjęcia niniejszej decyzji ramowej lub w terminie późniejszym, stwierdzić w deklaracji złożonej w Sekretariacie Generalnym Rady [Unii Europejskiej], iż przyjmie tłumaczenie w jednym lub większej liczbie języków urzędowych instytucji Wspólnot Europejskich”.

- 8 Artykuł 17 decyzji ramowej 2002/584, zatytułowany „Terminy i procedury podejmowania decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania”, przewiduje w ust. 1:
„Europejski nakaz aresztowania stosuje się i wykonuje w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki”.
- 9 W załączniku do tej decyzji ramowej zawarto formularz wyszczególniający informacje, jakie należy przedstawić w europejskim nakazie aresztowania.

Dyrektywa 2012/13/UE

- 10 Motyw 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. 2012, L 142, s. 1) wskazuje, że dyrektywa ta ustanawia – z myślą o zwiększeniu wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi – wspólne normy minimalne, które mają być stosowane w zakresie informowania osób podejrzanych i oskarżonych o popełnienie przestępstwa o ich prawach i o zarzutach i opiera się na prawach określonych w karcie, a w szczególności w jej art. 6, 47 i 48, oraz na art. 5 i 6 EKPC, zgodnie z ich wykładnią dokonaną przez Europejski Trybunał Praw Człowieka.
- 11 Artykuł 6 tej dyrektywy stanowi:
„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby osobom podejrzanym lub oskarżonym udzielono informacji o czynie zabronionym, o którego popełnienie są one podejrzane lub oskarżone. Informacje te przekazuje się niezwłocznie i są one na tyle szczegółowe, na ile jest to konieczne do zagwarantowania rzetelności postępowania oraz skutecznego wykonywania prawa do obrony.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby podejrzane lub oskarżone, które zostały zatrzymane lub aresztowane, otrzymały informacje o powodach ich zatrzymania lub aresztowania, w tym o czynie zabronionym, o którego popełnienie są podejrzane lub oskarżone.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby najpóźniej w chwili przekazania podstawy oskarżenia do oceny sądu przedstawiono szczegółowe informacje na temat oskarżenia, w tym rodzaju przestępstwa i jego kwalifikacji prawnej, jak również charakteru udziału osoby oskarżonej.

[...]”.

Prawo bułgarskie

- 12 Zakon za ekstraditsiata i evropeyskata zapoved za arrest (ustawa o ekstradycji i europejskim nakazie aresztowania) (DV nr 46 z 2005 r.) wykonuje decyzję ramową 2002/584. Artykuł 37 tej ustawy i załączony do niej formularz odpowiadają art. 8 wspomnianej decyzji ramowej i formularzowi zawartemu w załączniku do tej ostatniej.
- 13 Artykuł 55 Nakazatelno-protsesualen kodeks (kodeksu postępowania karnego, zwanego dalej „NPK”) i art. 72–74 Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti (ustawy o ministerstwie spraw wewnętrznych) przewidują, że osobę aresztowaną w Bułgarii przez organy bułgarskie w następstwie przyjęcia krajowego nakazu aresztowania powiadamia się o prawach, jakie jej przysługują jako osobie aresztowanej, a także o prawach przysługujących jej jako osobie oskarżonej.
- 14 Zgodnie z art. 59 ust. 1 i 2 NPK akt nakazujący zastosowanie środka zapobiegawczego, takiego jak tymczasowe aresztowanie, wskazuje powody zastosowania tego środka i zostaje przekazany osobie oskarżonej. W krajowym orzeczeniu o aresztowaniu wskazuje się obowiązkowo możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.
- 15 Artykuł 65 ust. 3 zdanie drugie i art. 269 ust. 3 pkt 4 lit. b) NPK nie stoją na przeszkodzie skorzystaniu ze środków odwoławczych, gdy osoba jest aresztowana w wykonującym nakaz państwie członkowskim.
- 16 Zgodnie z art. 65 i 270 NPK osobę aresztowaną powiadamia się o prawie do zaskarżenia nakazu aresztowania i do zapoznania się, w ramach tego środka zaskarżenia, ze wszystkimi dokumentami w sprawie. Powinna ona mieć bezpośredni kontakt z adwokatem, nawet jeśli został on wyznaczony z urzędu. Co więcej, sąd przesyła z urzędu osobie aresztowanej odpis aktu oskarżenia, w którym szczegółowo opisuje się czyny stanowiące przedmiot oskarżenia, a także postanowienie określające datę rozprawy, w którym szczegółowo opisuje się prawa przysługujące tej osobie w postępowaniu sądowym. Osoba aresztowana – powiadomiona o przysługujących jej prawach oraz okolicznościach faktycznych i prawnych związanych z jej aresztowaniem – może natychmiast zaskarżyć to aresztowanie przed sądem.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 17 Okoliczności faktyczne w postępowaniu głównym są identyczne z okolicznościami faktycznymi sprawy, w której zapadł wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75).

- 18 Spetsializirana prokuratura (wyspecjalizowana prokuratura, Bułgaria) wszczęła postępowanie karne przeciwko IR, oskarżając go o udział w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych.
- 19 W chwili wszczęcia przeciwko IR w dniu 24 lutego 2017 r. sądowego etapu postępowania karnego opuścił on już swoje miejsce zamieszkania i nie zdołano ustalić miejsca jego pobytu.
- 20 Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 r. sąd odsyłający przyjął wobec IR postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, stanowiące krajowy nakaz aresztowania.
- 21 W dniu 25 maja 2017 r. wobec IR, którego nadal nie odnaleziono, wydano europejski nakaz aresztowania. obrońcę wyznaczonego z urzędu w celu reprezentowania go zastąpiono nowym obrońcą, również wyznaczonym z urzędu.
- 22 W dniu 20 sierpnia 2019 r. sąd odsyłający uchylił ten nakaz aresztowania i pragnąc wydać nowy europejski nakaz aresztowania wobec IR oraz chcąc uzyskać wyjaśnienia dotyczące informacji, jakie należy załączyć do tego nowego nakazu aresztowania, zwrócił się do Trybunału w trybie prejudycjalnym w sprawie C-649/19, Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach).
- 23 Zdaniem sądu odsyłającego wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75), mimo udzielenia odpowiedzi na pytania przedstawione przez ten sąd we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, nie rozwiął wszystkich wątpliwości. Ponadto w świetle odpowiedzi udzielonych we wspomnianym wyroku pojawiły się nowe wątpliwości.
- 24 Tak więc zdaniem sądu odsyłającego pytania zadane w ramach niniejszej sprawy mają w istocie na celu wyjaśnienie sposobu, w jaki powinien on zredagować nowy europejski nakaz aresztowania, który zamierza wydać wobec IR, w odniesieniu do informacji dotyczących praw osoby oskarżonej, które to informacje ma on obowiązek przekazać wykonującemu nakaz organowi sądowemu, a także określenie, jak powinien on postępować w przypadku wniesienia przez tę osobę żądania uchylenia krajowego orzeczenia o aresztowaniu.
- 25 Sąd odsyłający podkreśla, że pytania w ramach niniejszej sprawy zostały zadane w kontekście przysługujących osobie, której dotyczy nakaz, możliwości zaskarżenia jej aresztowania, w szczególności między chwilą, w której w państwie członkowskim wykonującym europejski nakaz aresztowania następuje zatrzymanie, a chwilą, w której osoba ta zostaje przekazana do wydającego nakaz państwa członkowskiego.
- 26 Sąd odsyłający uważa, że z wyroku z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75), wynika, że przepisy art. 4, 6 i 7 dyrektywy 2012/13 nie mają zastosowania w odniesieniu do informacji, które należy doręczyć osobie zatrzymanej przed jej przekazaniem do wydającego nakaz państwa członkowskiego. Wynika stąd zdaniem tego sądu, że wydający nakaz organ sądowy nie podlega na podstawie tej dyrektywy obowiązkowi poinformowania tej osoby przed takim przekazaniem. Powstaje jednak pytanie, czy zasady, na których opiera się prawo Unii, nie stoją na przeszkodzie takiej wykładni.
- 27 Ponadto zgodnie z pkt 79 i 80 wyroku z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75), prawo do skutecznej ochrony sądowej jest przestrzegane, jeżeli osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, może wnieść środek zaskarżenia na orzeczenie o aresztowaniu po jej przekazaniu do wydającego nakaz państwa

członkowskiego. A contrario dla celów skutecznej ochrony sądowej taki środek zaskarżenia nie jest konieczny przed tym przekazaniem. W tych okolicznościach pojawia się zdaniem sądu odsyłającego pytanie, czy przepis krajowy, który wymaga udzielenia zainteresowanej osobie informacji dotyczących krajowego orzeczenia o aresztowaniu oraz prawa do zaskarżenia tego orzeczenia, nawet jeśli osoba ta nie znajduje się w wydającym nakaz państwie członkowskim, stanowi naruszenie prawa Unii.

- 28 I tak w ramach pytania pierwszego sąd odsyłający zastanawia się nad kwestią, czy art. 6 karty w związku z art. 5 ust. 1 lit. c) i art. 5 ust. 2 i 4 EKPC, art. 47 karty, prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, zasada równoważności i zasada wzajemnego zaufania stoją na przeszkodzie temu, by wydający nakaz organ sądowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 nie podjął żadnych starań w celu powiadomienia osoby zatrzymanej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania o faktycznych i prawnych podstawach jej aresztowania i możliwości jego zaskarżenia, podczas gdy osoba ta się znajduje na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego.
- 29 W tym względzie sąd odsyłający wskazuje w pierwszej kolejności, że z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, iż Trybunał ten nie zgadza się z tezą, zgodnie z którą wymóg przewidziany w art. 5 ust. 1 lit. c) EKPC nie ma zastosowania do okresu, w którym krajowe orzeczenie o aresztowaniu stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania, lecz ma zastosowanie dopiero po przekazaniu osoby, której dotyczy nakaz. Tym samym należałoby zapewnić prawo do obrony osobie ściganej od chwili jej zatrzymania w państwie członkowskim wykonującym europejski nakaz aresztowania.
- 30 W drugiej kolejności, co się tyczy przestrzegania wymogu dotyczącego „skutecznego środka prawnego” w rozumieniu art. 47 karty, sąd odsyłający uważa, że na podstawie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącego art. 5 EKPC w owym art. 47 uznaje się prawo osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, do informacji o faktycznych i prawnych podstawach jej aresztowania oraz o możliwościach jego zaskarżenia, nawet jeśli została ona zatrzymana w wykonującym nakaz państwie członkowskim.
- 31 W szczególności, jeżeli w chwili aresztowania w wykonującym nakaz państwie członkowskim osoba ta skutecznie kwestionuje to aresztowanie w wydającym nakaz państwie członkowskim, pociąga to za sobą uchylenie orzeczenia o aresztowaniu, a zatem cofnięcie europejskiego nakazu aresztowania oraz uwolnienie osoby, której dotyczy nakaz, przez wykonujący nakaz organ sądowy. Z tego powodu możliwość zakwestionowania krajowego orzeczenia o aresztowaniu, gdy w ramach jego wykonania wykonujący nakaz organ sądowy zatrzymał osobę, której dotyczy nakaz, stanowi skuteczny środek prawny w ramach postępowania dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania.
- 32 Pomimo zaś orzecznictwa wynikającego z wyroku z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 79, 80), sąd odsyłający zastanawia się nad skutecznym charakterem środka zaskarżenia przysługującego osobie, której dotyczy nakaz, wywołującego skutki dopiero po zakończeniu postępowania dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania, podczas przekazania osoby, której dotyczy nakaz, do wydającego nakaz państwa członkowskiego. Sąd odsyłający uważa, że nie jest możliwe, by decyzja ramowa 2002/584 wykluczała powiadomienie o krajowym orzeczeniu o aresztowaniu osoby, której dotyczy nakaz. Przeciwnie, potrzeba informacji poprzedzającej przekazanie osoby ściganej jest najbardziej istotna właśnie w ramach europejskiego nakazu aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego.

- 33 Wreszcie zdaniem sądu odsyłającego, aby osiągnąć skuteczną ochronę sądową, poza dwoma poziomami ochrony sądowej, jakie osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przyznaje orzecznictwo Trybunału, a mianowicie tym dotyczącym wydania krajowego orzeczenia o aresztowaniu i tym dotyczącym wydania europejskiego nakazu aresztowania, konieczne jest przyznanie tej osobie trzeciego poziomu ochrony, czyli ochrony realizowanej przed organem wydającym nakaz w ramach wykonania europejskiego nakazu aresztowania, w sytuacji gdy wspomniana osoba pozostaje w wykonującym nakaz państwie członkowskim. Ponadto poszanowanie zasady proporcjonalności wymaga, aby ta sama osoba dysponowała skutecznym środkiem prawnym od krajowego orzeczenia o aresztowaniu, gdy znajduje się w wykonującym nakaz państwie członkowskim.
- 34 W trzeciej kolejności sąd odsyłający uważa, że w odróżnieniu od sytuacji czysto krajowej okoliczność, iż wydający nakaz organ sądowy nie podjął żadnych starań w celu stworzenia warunków, aby w chwili, gdy zostanie ona odnaleziona i ewentualnie zatrzymana na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego, osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, została poinformowana o faktycznych i prawnych podstawach jej aresztowania, bezpośrednio wpływa negatywnie na korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, przewidzianego w art. 3 ust. 2 TUE oraz w art. 20 i 21 TFUE, jako że organ ten utrudnia w ten sposób wykonywanie tego prawa. W takim przypadku dochodziłoby bowiem do nieuzasadnionego nierównego traktowania osób, które skorzystały z takiego prawa.
- 35 W czwartej kolejności sąd ten uważa, że w świetle zasady równoważności sytuacja prawna osoby podlegającej krajowemu orzeczeniu o aresztowaniu, na podstawie którego został następnie wydany europejski nakaz aresztowania, nie może być mniej korzystna podczas wykonywania tego aresztowania na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego niż w przypadku aresztowania na terytorium krajowym. To samo dotyczy powiadomienia o tym orzeczeniu, gdy zostało ono wydane pod nieobecność osoby ściganej.
- 36 W piątej kolejności – zasada wzajemnego zaufania zostałaby zagrożona w braku odpowiedniej możliwości podniesienia przez osobę, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, zarzutów przed wydającym nakaz organem sądowym, nawet jeśli znajduje się ona w wykonującym nakaz państwie członkowskim. W braku takiej możliwości wykonujący nakaz organ sądowy stałby przed dylematem wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego na podstawie powodów, które istniały w przeszłości, lecz co do których nie jest pewne, czy jeszcze istnieją, co zatem mogłoby prowadzić do wykonania takiego nakazu bez pewności, że prawa podstawowe osoby, której dotyczy nakaz, były rzeczywiście przestrzegane w wydającym nakaz państwie członkowskim.
- 37 W ramach pytania drugiego sąd odsyłający zastanawia się nad kwestią, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie ustawodawstwu krajowemu, które wymaga, by osoba ścigana, niezależnie od tego, czy znajduje się ona na terytorium krajowym, czy też na terytorium innego państwa członkowskiego, została poinformowana poprzez doręczenie odpisu krajowego orzeczenia o aresztowaniu o faktycznych i prawnych podstawach jej aresztowania oraz o możliwości jego zakwestionowania. Z wyroku z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75), wynika bowiem, że osobie oskarżonej i aresztowanej w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania nie przysługują prawa w rozumieniu dyrektywy 2012/13, które przysługiwałyby jej w przypadku aresztowania o charakterze wyłącznie krajowym, ponieważ prawodawca Unii podjął rozmyślną decyzję o nieprzyznawaniu takiej osobie praw, o których mowa w art. 3 i 4 tej dyrektywy. Wynikałoby z tego, że jeśli prawo krajowe przyznaje jednak tej osobie takie prawa, mimo że aresztowanie następuje w innym państwie członkowskim,

mogłoby to być sprzeczne ze wspomnianą dyrektywą. Ponadto powstaje pytanie, czy w przypadku wniesienia żądania uchylenia aresztowania przez osobę oskarżoną, która znajduje się w wykonującym nakaz państwie członkowskim, sąd odsyłający powinien powstrzymać się od rozpatrzenia tego żądania do czasu przekazania tej osoby po wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania.

- 38 Wreszcie, w razie gdyby z odpowiedzi na pytanie pierwsze wynikało, że prawo Unii wymaga, by osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, została poinformowana o faktycznych i prawnych podstawach krajowego orzeczenia o aresztowaniu oraz o możliwościach zaskarżenia tego orzeczenia, lub gdyby z odpowiedzi na pytanie drugie wynikało, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie takiemu informowaniu, sąd odsyłający zastanawia się w pytaniu trzecim nad sposobem, w jaki należy udzielić tej informacji.
- 39 W tych okolicznościach Spetsializiran nakazatelen sad (wyspecjalizowany sąd karny, Bułgaria) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy sytuacja, w której wydający nakaz organ sądowy, o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, nie podjął żadnych starań, aby powiadomić poszukiwaną osobę o faktycznych i prawnych podstawach jej aresztowania i o możliwościach zaskarżenia tego aresztowania, podczas gdy osoba ta znajduje się na terytorium państwa członkowskiego wykonującego nakaz, jest zgodna z art. 6 karty w związku z art. 5 ust. 4, art. 5 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 1 lit. c) EKPC, a także z art. 47 karty, prawem do swobodnego przemieszczania się i pobytu, zasadą równoważności oraz zasadą wzajemnego zaufania?
- 2) Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej: czy zasada pierwszeństwa prawa Unii przed prawem krajowym wymaga, by organ wydający nakaz nie dokonywał takiego powiadomienia, a także – jeśli pomimo braku takiego powiadomienia poszukiwana osoba wystąpi z żądaniem uchylenia krajowego nakazu aresztowania – czy wymaga ona, by wydający nakaz organ sądowy rozpatrzył co do istoty to żądanie dopiero po przekazaniu poszukiwanej osoby?
- 3) Jakie są odpowiednie środki prawne przewidziane w prawie Unii, aby dokonać takiego powiadomienia?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 40 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 6 i 47 karty, prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, a także zasady równoważności i wzajemnego zaufania należy interpretować w ten sposób, że organ sądowy wydający europejski nakaz aresztowania na podstawie decyzji ramowej 2002/584 ma obowiązek doręczenia osobie, której dotyczy ten nakaz aresztowania, orzeczenia krajowego dotyczącego aresztowania tej osoby oraz informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, nawet jeśli wspomniana osoba znajduje się w wykonującym ten nakaz aresztowania państwie członkowskim i nie została przekazana właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego.

- 41 Co się tyczy w pierwszej kolejności art. 6 i 47 karty, należy zauważyć, że jak potwierdza to art. 1 ust. 3 decyzji ramowej 2002/584, decyzja ta nie może prowadzić do zmiany obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 TUE.
- 42 W tym względzie Trybunał zauważył, po pierwsze, że art. 8 ust. 1 lit. d) i e) decyzji ramowej 2002/584 stanowi, że europejski nakaz aresztowania zawiera informacje dotyczące charakteru i kwalifikacji prawnej przestępstwa, a także opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym określenie jego czasu i miejsca oraz stopnia udziału w popełnieniu przestępstwa osoby, której dotyczy nakaz. Informacje te odpowiadają zaś w istocie informacjom wskazanym w art. 6 dyrektywy 2012/13 [wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 78], która jak wynika z jej motywu 14, ustanawia – z myślą o zwiększeniu wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi – wspólne normy minimalne, które mają być stosowane w zakresie informowania osób podejrzanych i oskarżonych o popełnienie przestępstwa o ich prawach i o zarzutach i opiera się na prawach określonych w karcie, a w szczególności w jej art. 6 i 47, oraz na art. 5 i 6 EKPC, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez Europejski Trybunał Praw Człowieka.
- 43 Wynika z tego, że osoba zatrzymana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania jest informowana w wykonującym ten nakaz państwie członkowskim, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającym nakaz państwa członkowskiego, o podstawach jej aresztowania, w tym o czynie zabronionym, o którego popełnienie jest podejrzana lub oskarżona.
- 44 Po drugie, Trybunał wskazał, że prawo do skutecznej ochrony sądowej w rozumieniu art. 47 karty nie wymaga, by przewidziane w ustawodawstwie wydającego nakaz państwa członkowskiego prawo do zaskarżenia decyzji o wydaniu europejskiego nakazu aresztowania w ramach postępowania karnego mogło być wykonane przed przekazaniem danej osoby właściwym organom tego państwa członkowskiego. Trybunał uznał zatem, że żadne naruszenie prawa do skutecznej ochrony sądowej nie może wynikać jedynie z okoliczności, że osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania wydany w ramach postępowania karnego, została powiadomiona o środkach odwoławczych dostępnych w wydającym nakaz państwie członkowskim i otrzymała dostęp do materiałów zawartych w aktach sprawy dopiero po jej przekazaniu właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego [zob. podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 79, 80].
- 45 Z wyroku z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach) (C-649/19, EU:C:2021:75), wynika zatem, że art. 6 i 47 karty nie wymagają, aby osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania wydany w celu przeprowadzenia postępowania karnego w rozumieniu decyzji ramowej 2002/584, uzyskała przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego dostęp do materiałów sprawy krajowej oraz informacje o możliwościach zaskarżenia przed wydającym nakaz organem sądowym orzeczenia dotyczącego europejskiego nakazu aresztowania.
- 46 Należy zauważyć zaś, że wykładnia ta znajduje w sposób konieczny zastosowanie do informacji dotyczących krajowego orzeczenia o aresztowaniu, stanowiącego krajowy nakaz aresztowania, na którym opiera się europejski nakaz aresztowania, a także do różnych środków odwoławczych od tego orzeczenia dostępnych w wydającym nakaz państwie członkowskim. W takiej sytuacji bowiem prawa osoby oskarżonej wynikające z art. 6 i 47 karty, a w szczególności prawo do uzyskania informacji o przysługujących jej prawach w ramach postępowania karnego i oskarżenia przeciwko niej, są chronione, ponieważ, po pierwsze, europejski nakaz aresztowania zawiera informacje przewidziane w art. 8 decyzji ramowej 2002/584, a po drugie, osoba oskarżona

otrzymuje informację dotyczącą środków odwoławczych w wydającym nakaz państwie członkowskim i uzyskuje dostęp do materiałów sprawy, zgodnie z decyzją ramową 2012/13, gdy tylko zostaje przekazana właściwym organom tego państwa.

- 47 Niemniej jednak sąd odsyłający uważa tę sytuację za niezadowalającą i uważa, że wydający nakaz organ sądowy powinien być zobowiązany do poinformowania osoby, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, o orzeczeniu krajowym, które leży u podstaw tego nakazu, a także o dostępnych środkach odwoławczych od tego orzeczenia przed jej przekazaniem do wydającego nakaz państwa członkowskiego. Taka wykładnia jest jego zdaniem zgodna z wymogami wynikającymi z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dotyczącego w szczególności art. 5 ust. 1 lit. c) i f) EKPC w związku z ust. 2 i 4 tego artykułu.
- 48 Należy przypomnieć w tym względzie, że system europejskiego nakazu aresztowania ustanowiony tą decyzją ramową opiera się na zasadzie wzajemnego uznawania, która opiera się z kolei na wzajemnym zaufaniu państw członkowskich, że ich odpowiednie krajowe porządki prawne mogą zapewnić równoważną i skuteczną ochronę praw podstawowych uznanych na poziomie Unii, w szczególności w karcie [wyroki: z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 77; a także z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 71].
- 49 W tych ramach, gdy europejski nakaz aresztowania został wydany w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie danej osoby, której dotyczy nakaz, w celu prowadzenia postępowania karnego, osoba ta już od pierwszego etapu postępowania powinna mieć możliwość korzystania z gwarancji procesowych i praw podstawowych, których ochronę powinny zapewnić organy sądowe wydającego nakaz państwa członkowskiego zgodnie z obowiązującym prawem, w szczególności wydając krajowy nakaz aresztowania [wyroki: z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 55; z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 72].
- 50 Trybunał stwierdził już zatem, że w system europejskiego nakazu aresztowania wmontowana jest dwupoziomowa ochrona praw podstawowych i procesowych osoby ściganej, gdyż do ochrony sądowej przysługującej jej na pierwszym poziomie, w trakcie wydawania orzeczenia krajowego, takiego jak krajowy nakaz aresztowania, dołącza się ochrona, jaką należy jej zapewnić na drugim poziomie, w trakcie wydawania europejskiego nakazu aresztowania [wyroki: z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, pkt 56; z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 73].
- 51 Ze względu na to, że wydanie europejskiego nakazu aresztowania może naruszać zapisane w art. 6 karty prawo do wolności zainteresowanej osoby, ochrona ta wymaga, aby decyzja spełniająca wymogi związane ze skuteczną ochroną sądową została wydana przynajmniej na jednym z dwóch poziomów wspomnianej ochrony [wyroki: z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokuratury w Lubece i Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 68; a także z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsializirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 74].
- 52 Z utrwalonego orzecznictwa wynika zatem, że skoro taka decyzja zostaje wydana albo w chwili wydania krajowego nakazu aresztowania, albo w chwili wydania europejskiego nakazu aresztowania, ochrona przyznana w art. 6 i 47 karty nie wymaga w żaden sposób zapewnienia trzeciego poziomu ochrony sądowej osoby, której dotyczy nakaz, takiego jak rozważany przez sąd odsyłający poziom, w ramach którego osoba ta miałaby prawo otrzymać, nawet przed

przekazaniem jej organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowe orzeczenie o aresztowaniu, na którym opiera się europejski nakaz aresztowania, oraz informacje dotyczące możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.

- 53 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że w sprawie w postępowaniu głównym krajowy nakaz aresztowania został wydany przez sąd i że podobnie będzie w przypadku europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli ewentualnie sąd odsyłający wyda ten ostatni nakaz. Wynika z tego, że na każdym z dwóch poziomów ochrony sądowej osoby ściganej zostaną wydane decyzje spełniające co do zasady wymogi nierozzerwalnie związane ze skuteczną ochroną sądową.
- 54 Ponadto, co się tyczy przywołanego przez sąd odsyłający art. 5 ust. 1 lit. c) i f) EKPC, należy przypomnieć, że ponieważ prawa przewidziane w art. 6 karty, zgodnie z którym każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, odpowiadają prawom zagwarantowanym w art. 5 EKPC i zgodnie z art. 52 ust. 3 karty mają takie samo znaczenie i ten sam zakres, trzeba odnieść się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
- 55 Artykuł 5 ust. 1 EKPC przewiduje, że każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego i nikt nie może być pozbawiony wolności, z wyjątkiem przypadków wskazanych w szczególności w tymże ust. 1 lit. c) i f). Wspomniany przepis ust. 1 lit. c) dotyczy sytuacji zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania danej osoby w celu postawienia przed właściwym organem, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zagrożonego karą lub jeśli jest to konieczne w celu zapobieżenia popełnieniu takiego czynu lub uniemożliwienia ucieczki po jego dokonaniu. Co się tyczy art. 5 ust. 1 lit. f) – odnosi się on do zgodnego z prawem zatrzymania lub aresztowania osoby w celu zapobieżenia jej nielegalnemu wkroczeniu na terytorium państwa lub osoby, przeciwko której toczy się postępowanie o wydalenie lub ekstradycję.
- 56 W tym względzie należy na wstępie przypomnieć, że mechanizm europejskiego nakazu aresztowania ustanowiony decyzją ramową 2002/584 odpowiada sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. f) EKPC [zob. podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 55].
- 57 Jak wskazuje sąd odsyłający, Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że jeżeli w ramach postępowania ekstradycyjnego orzeczenie krajowe, na którym opiera się wniosek o ekstradycję, jest nieważne, wzywające państwo jest odpowiedzialne za niezgodne z prawem zatrzymanie danej osoby w państwie wezwanym. W takiej sytuacji odpowiedzialność ciążąca na państwie wzywającym jest odpowiedzialnością wynikającą z art. 5 ust. 1 lit. c) EKPC, a nie z art. 5 ust. 1 lit. f) tej konwencji (wyrok ETPC z dnia 2 maja 2017 r. w sprawie Vasiliciuc przeciwko Republice Mołdawii, CE:ECHR:2017:0502JUD001594411, §§ 37, 38).
- 58 Należy jednak podkreślić, że kwestia rozpatrywana w sprawie w postępowaniu głównym nie jest w żaden sposób porównywalna z kwestią odpowiedzialności państwa wzywającego lub państwa wezwanego w ramach zatrzymania zarządzonego na podstawie wniosku o ekstradycję opartego na krajowym orzeczeniu o aresztowaniu, które wydano z naruszeniem praw podstawowych zainteresowanej osoby. Rozpatrywana kwestia ma bowiem jedynie za przedmiot ustalenie, jakie informacje należy przekazać osobie ściganej w trakcie jej zatrzymania w wykonującym europejski nakaz aresztowania państwie członkowskim przed przekazaniem tej osoby do wydającego ten nakaz państwa członkowskiego.

- 59 W tym względzie należy zauważyć, że informacje, które muszą koniecznie towarzyszyć europejskiemu nakazowi aresztowania, pozwalają podczas zatrzymania osoby ściganej w wykonującym ten nakaz państwie członkowskim na dostarczenie tej osobie informacji wystarczających do spełnienia obowiązków wynikających z art. 5 EKPC. Jak bowiem przypomniano w pkt 42 niniejszego wyroku, osoba zatrzymana w wykonującym nakaz państwie członkowskim na podstawie europejskiego nakazu aresztowania otrzymuje informacje przewidziane w szczególności w art. 8 ust. 1 lit. d) i e) decyzji ramowej 2002/584, które odpowiadają w istocie informacjom określonym w art. 6 dyrektywy 2012/13, co zapewnia spełnienie wobec tej osoby wymogów wynikających ze wspomnianego art. 5 w zakresie, w jakim w szczególności informacje te umożliwiają jej zrozumienie powodów jej aresztowania i ewentualne jego zaskarżenie.
- 60 Z powyższego wynika, że art. 6 i 47 karty nie wymagają, by wydający nakaz organ sądowy doręczył osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania w rozumieniu decyzji ramowej 2002/584, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, orzeczenie krajowe dotyczące aresztowania tej osoby oraz informacje dotyczące możliwości zaskarżenia tego orzeczenia. Interpretowane w ten sposób art. 6 i 47 zapewniają ochronę praw wspomnianej osoby, która nie jest mniejsza niż ochrona zapewniana przez art. 5 EKPC.
- 61 W drugiej kolejności – ani prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, ani zasady równoważności i wzajemnego zaufania, przywołane przez sąd odsyłający w ramach pytania pierwszego, nie mogą zmienić tego wniosku.
- 62 Co się tyczy najpierw prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, sąd odsyłający powołuje się na ewentualne odmienne traktowanie wynikające z faktu, że osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, a która została zatrzymana w wykonującym nakaz państwie członkowskim, otrzyma wszystkie informacje dotyczące krajowego postępowania wszczętego przeciwko niej dopiero w momencie przekazania jej do wydającego nakaz państwa członkowskiego, w odróżnieniu od osoby zatrzymanej w wydającym nakaz państwie członkowskim na podstawie krajowego nakazu aresztowania.
- 63 Należy od razu zauważyć, że orzecznictwo Trybunału, do którego odnosi się sąd odsyłający, nie może zostać zastosowane w celu stwierdzenia istnienia takiego odmiennego traktowania, ponieważ orzecznictwo to dotyczy szczególnej sytuacji, w której krajowe przepisy dotyczące ekstradycji z państwa członkowskiego skutkują odmiennym traktowaniem w zależności od tego, czy osoba poszukiwana jest obywatelem tego państwa członkowskiego, czy obywatelem któregoś z pozostałych państw członkowskich. Przepisy, które są przedmiotem wspomnianego orzecznictwa, prowadzą bowiem do nieprzyznawania obywatelom pozostałych państw członkowskich, którzy przebywają legalnie na terytorium wezwanego państwa członkowskiego, ochrony przed ekstradycją, z jakiej korzystają obywatele tego państwa członkowskiego, a zatem mogą naruszać przysługującą obywatelom pozostałych państw członkowskich swobodę przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich [zob. podobnie wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Ekstradycja na Ukrainę), C-398/19, EU:C:2020:1032, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 64 Jak wskazuje Komisja Europejska w uwagach na piśmie, należy stwierdzić, że przy uwzględnieniu celu mechanizmu europejskiego nakazu aresztowania, którym zgodnie z art. 1 ust. 1 tej decyzji ramowej 2002/584 jest umożliwienie zatrzymania i przekazania osoby, której dotyczy nakaz, tak aby – uwzględniając cel tej decyzji ramowej – popełnione przestępstwo nie pozostało bezkarne i aby ta osoba była ścigana lub aby odbyła orzeczoną wobec niej karę pozbawienia wolności

(wyrok z dnia 13 stycznia 2021 r., MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, pkt 76 i przytoczone tam orzecznictwo), osoba ścigana, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przebywająca na terytorium państwa członkowskiego innego niż to, w którym miała popełnić przestępstwo, nie znajduje się w tej samej sytuacji co osoba ścigana, która pozostała na terytorium tego ostatniego państwa członkowskiego. W celu uniknięcia ryzyka bezkarności osoba, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, powinna bowiem przed wszczęciem przeciwko niej postępowania karnego przez właściwe organy wydającego nakaz państwa członkowskiego być co do zasady zgodnie z przepisami decyzji ramowej 2002/584 przekazana tym organom. Dopiero gdy zostanie ona przekazana wspomnianym organom, jej sytuacja w świetle praw do informacji w ramach postępowań karnych wszczętych przeciwko niej w wydającym nakaz państwie członkowskim, w którym przestępstwo miało zostać popełnione, będzie porównywalna z sytuacją osoby, która pozostała w tym państwie członkowskim.

- 65 Następnie w analogiczny sposób, co się tyczy zasady równoważności, której przestrzeganie zakłada, że dana norma – w niniejszym przypadku regulowana przez prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego – ma zastosowanie bez rozróżnienia do środków zaskarżenia opartych na naruszeniu prawa Unii, jak i do środków zaskarżenia opartych na naruszeniu prawa krajowego mających podobny przedmiot i podstawę [wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Termin przedawnienia), C-219/20, EU:C:2022:89, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo], zasada ta może mieć zastosowanie tylko wtedy, gdy osoba, która została zatrzymana na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, została przekazana organom sądowym tego państwa członkowskiego. To właśnie w tym momencie osoba ta powinna zgodnie z tą zasadą korzystać, w odniesieniu do kwestii proceduralnych nieprzewidzianych w prawie Unii, z tych samych praw proceduralnych co te, które przysługują osobie aresztowanej w tym państwie członkowskim wyłącznie na podstawie prawa krajowego, ponieważ ich sytuacje są w tym momencie porównywalne.
- 66 Żaden element akt sprawy przekazanych Trybunałowi nie pozwala zaś uznać, że w trakcie przekazania organom sądowym wydającego nakaz państwa członkowskiego osoba aresztowana będzie traktowana mniej korzystnie niż osoba aresztowana w tym państwie wyłącznie na podstawie prawa krajowego tego państwa.
- 67 Wreszcie, jak wskazuje Komisja, okoliczność, że w odróżnieniu od postępowań ekstradycyjnych procedura przewidziana w decyzji ramowej 2002/584 nie wymaga przekazania orzeczenia krajowego, na którym opiera się europejski nakaz aresztowania, nie tylko nie stoi w sprzeczności z zasadą wzajemnego zaufania, lecz wręcz stanowi wyraz tej zasady.
- 68 Trybunał przypominał bowiem wielokrotnie, że decyzja ramowa 2002/584 służy, dzięki ustanowieniu uproszczonego i skutecznego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej, przyczyniając się w ten sposób do realizacji wyznaczonego Unii Europejskiej celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi [wyrok z dnia 22 lutego 2022 r., Openbaar Ministerie (Sąd ustanowiony ustawą w wydającym nakaz państwie członkowskim), C-562/21 PPU i C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, pkt 42].
- 69 Z powyższych rozważań wynika, że na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 6 i 47 karty, prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, a także zasady równoważności i wzajemnego zaufania należy interpretować w ten sposób, że organ sądowy wydający europejski nakaz aresztowania na podstawie decyzji ramowej 2002/584 nie ma żadnego obowiązku

doręczenia osobie, której dotyczy ten nakaz aresztowania, orzeczenia krajowego dotyczącego jej aresztowania ani informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, dopóki wspomniana osoba znajduje się w wykonującym ten nakaz aresztowania państwie członkowskim i nie została przekazana właściwym organom wydającego go państwa członkowskiego.

W przedmiocie pytania drugiego

- 70 Poprzez pytanie drugie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że w celu zapewnienia zgodności z decyzją ramową 2002/584 nakłada ona na wydający nakaz organ sądowy, po pierwsze, obowiązek niedoręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem organom sądowym wydającego nakaz państwa członkowskiego, orzeczenia krajowego dotyczącego jej aresztowania oraz informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, nawet jeśli jego prawo krajowe zobowiązuje go do dokonania takiego doręczenia, a po drugie, gdy pomimo braku informacji osoba ta wnosi środek zaskarżenia przeciwko krajowemu orzeczeniu dotyczącemu jej aresztowania, obowiązek rozpatrzenia tego środka zaskarżenia dopiero po przekazaniu tej osoby.
- 71 Na wstępie należy zauważyć, że druga część pytania drugiego ma charakter hipotetyczny. Ta część pytania drugiego opiera się na założeniu, że osoba, wobec której wydano europejski nakaz aresztowania i która została zatrzymana w wykonującym ten nakaz państwie członkowskim, przed jej przekazaniem wnosi w wydającym nakaz państwie członkowskim środek zaskarżenia przeciwko orzeczeniu dotyczącemu krajowego nakazu aresztowania, na którym opiera się europejski nakaz aresztowania.
- 72 O ile zaś w celu zapewnienia poszanowania praw podstawowych tej osoby – co może skłonić organ sądowy do wydania europejskiego nakazu aresztowania – organ taki powinien mieć możliwość skierowania sprawy do Trybunału w trybie prejudycjalnym, o tyle możliwość taka jest uzależniona od warunku, że odpowiedź na pytanie postawione przez sąd odsyłający jest niezbędna do tego, aby umożliwić mu wydanie nowego europejskiego nakazu aresztowania wobec ściganej osoby zgodnie z decyzją ramową 2002/584 [zob. podobnie wyrok z dnia 28 stycznia 2021 r., Spetsjalizirana prokuratura (Pouczenie o prawach), C-649/19, EU:C:2021:75, pkt 38, 39], co nie ma miejsca w przypadku ewentualnej odpowiedzi na drugą część pytania drugiego. W konsekwencji ta część drugiego pytania jest niedopuszczalna.
- 73 Co się tyczy pierwszej części tego pytania, należy w pierwszej kolejności zbadać, czy decyzja ramowa 2002/584 stoi na przeszkodzie temu, by na mocy prawa krajowego wydający nakaz organ sądowy był zobowiązany do doręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowego orzeczenia dotyczącego jej aresztowania oraz informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.
- 74 Jak przypomniano w pkt 64 niniejszego wyroku, zgodnie z art. 1 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 celem mechanizmu europejskiego nakazu aresztowania jest umożliwienie zatrzymania i przekazania osoby, której dotyczy nakaz, tak aby – uwzględniając cel wspomnianej decyzji ramowej – popełnione przestępstwo nie pozostało bezkarne i aby ta osoba była ścigana lub aby odbyła orzeczoną wobec niej karę pozbawienia wolności.

- 75 W tym względzie decyzja ramowa 2002/584 ustanowiła uproszczony i wydajniejszy system przekazywania pomiędzy organami sądowymi osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie prawa karnego, który umożliwia, jak wynika z motywu 5 tej decyzji, wyeliminowanie złożoności procedur istniejących przed jej przyjęciem i związanego z nimi ryzyka przewlekania postępowania (wyrok z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, pkt 54).
- 76 Zatem w celu uproszczenia i przyspieszenia postępowania w sprawie przekazania przy poszanowaniu terminów przewidzianych w art. 17 decyzji ramowej 2002/584 owa decyzja ramowa zawiera w załączniku specjalny formularz, który wydające nakaz organy sądowe muszą wypełnić, wskazując wymagane informacje. Wspomniane informacje, które wyliczono w art. 8 tej decyzji, mają na celu dostarczenie minimalnych danych formalnych, koniecznych, aby umożliwić wykonującym nakaz organom sądowym szybkie rozpatrzenie europejskiego nakazu aresztowania poprzez wydanie w trybie pilnym decyzji w sprawie przekazania (zob. podobnie wyrok z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, pkt 57, 59).
- 77 Zważywszy, że zgodnie z art. 17 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej europejski nakaz aresztowania należy stosować i wykonywać w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki, badanie prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, do którego przeprowadzenia wykonujący nakaz organ sądowy jest zobowiązany w ramach stosowania wspomnianego art. 2 ust. 2 tej decyzji ramowej, powinno odbyć się w sposób konieczny szybko, a w konsekwencji zostać dokonane na podstawie informacji dostępnych w samym europejskim nakazie aresztowania [wyrok z dnia 3 marca 2020 r., X (Europejski nakaz aresztowania – podwójna odpowiedzialność karna), C-717/18, EU:C:2020:142, pkt 37].
- 78 Wymóg szybkości i uproszczenia procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi, realizowany przez decyzję ramową 2002/584, byłby zaś zagrożony, gdyby wydający nakaz organ sądowy był zobowiązany do doręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowego orzeczenia dotyczącego jej aresztowania oraz informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia. Doręczenie tych informacji i tego orzeczenia może bowiem prowadzić do utrudnienia wdrożenia przez wykonujący nakaz organ sądowy uproszczonego systemu przekazywania osoby ściganej ustanowionego wspomnianą decyzją ramową, ponieważ w celu zapewnienia prawidłowego stosowania krajowych przepisów proceduralnych wydającego nakaz państwa członkowskiego organ ten byłby zobowiązany do upewnienia się, że osoba ścigana rzeczywiście otrzymała wspomniane informacje.
- 79 W przypadku, o którym mowa w poprzednim punkcie, procedura przekazania mogłaby się znacznie skomplikować, a jej czas trwania mógłby się istotnie przedłużyć, co mogłoby zagrozić realizowanemu przez decyzję ramową 2002/584 i przypomnianemu w pkt 64 i 74 niniejszego wyroku celowi uniknięcia bezkarności osoby, której dotyczy wnioski o przekazanie.
- 80 W konsekwencji należy uznać, że decyzja ramowa 2002/584 stoi na przeszkodzie temu, by na mocy prawa krajowego wydający nakaz organ sądowy był zobowiązany do doręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem właściwym organom wydającego nakaz państwa członkowskiego, orzeczenia dotyczącego jej aresztowania i informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.
- 81 W świetle tego stwierdzenia należy w drugiej kolejności przypomnieć, że zasada pierwszeństwa prawa Unii ustanawia prymat prawa Unii nad prawem państw członkowskich i w konsekwencji nakłada na wszystkie organy państw członkowskich obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności

różnych norm prawa Unii, a prawo państw członkowskich nie może mieć wpływu na skuteczność przyznaną tym różnym normom w obrębie terytorium tych państw (wyrok z dnia 24 czerwca 2019 r., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, pkt 53, 54).

- 82 Mimo że decyzja ramowa 2002/584 nie wywiera bezpośredniego skutku na podstawie samego traktatu UE, jej wiążący charakter powoduje powstanie po stronie organów krajowych obowiązku zgodnej z prawem Unii wykładni prawa krajowego od dnia upływu terminu transpozycji tej decyzji ramowej (zob. podobnie wyrok z dnia 24 czerwca 2019 r., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, pkt 71, 72).
- 83 Wprawdzie zasada wykładni zgodnej nie może stanowić podstawy do dokonywania wykładni prawa krajowego państwa członkowskiego *contra legem*, niemniej jednak wymaga ona uwzględnienia wszystkich przepisów tego prawa krajowego i stosowania uznanych w porządku krajowym metod wykładni, by zapewnić pełną skuteczność danej decyzji ramowej i dokonać rozstrzygnięcia zgodnego z realizowanymi przez nią celami (zob. podobnie wyrok z dnia 24 czerwca 2019 r., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, pkt 76, 77).
- 84 W świetle powyższych rozważań na pytanie drugie należy odpowiedzieć, że zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że nakłada ona na wydający nakaz organ sądowy obowiązek dokonania w możliwie najszerszym zakresie wykładni zgodnej jego prawa krajowego, pozwalającej mu na zapewnienie rezultatu dostosowanego do celu realizowanego przez decyzję ramową 2002/584, która stoi na przeszkodzie temu, by na mocy prawa krajowego organ ten był zobowiązany do doręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem organom sądowym wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowego orzeczenia dotyczącego jej aresztowania i informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 85 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie drugie pytanie trzecie nie wymaga odpowiedzi.

W przedmiocie kosztów

- 86 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuły 6 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu, a także zasady równoważności i wzajemnego zaufania należy interpretować w ten sposób, że organ sądowy wydający europejski nakaz aresztowania na podstawie decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., nie ma żadnego obowiązku doręczenia osobie, której dotyczy ten nakaz aresztowania, orzeczenia krajowego dotyczącego jej aresztowania ani**

informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia, dopóki wspomniana osoba znajduje się w wykonującym ten nakaz aresztowania państwie członkowskim i nie została przekazana właściwym organom wydającego go państwa członkowskiego.

- 2) Zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że nakłada ona na wydający nakaz organ sądowy obowiązek dokonania w możliwie najszerszym zakresie wykładni zgodnej jego prawa krajowego, pozwalającej mu na zapewnienie rezultatu dostosowanego do celu realizowanego przez decyzję ramową 2002/584, zmienioną decyzją ramową 2009/299, która stoi na przeszkodzie temu, by na mocy prawa krajowego organ ten był zobowiązany do doręczenia osobie, której dotyczy europejski nakaz aresztowania, przed jej przekazaniem organom sądowym wydającego nakaz państwa członkowskiego, krajowego orzeczenia dotyczącego jej aresztowania i informacji dotyczących możliwości zaskarżenia tego orzeczenia.**

Podpisy